

ТРЕТІЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

ПОСТАНОВА

і м е н е м У к р а ї н и

26 серпня 2026 року

м. Дніпро

справа № [160/17474/25](#)

Третій апеляційний адміністративний суд у складі колегії суддів: головуючого - судд Білак С.В. (доповідач), суддів: Чабаненко С.В., Юрко І.В., розглянувши в порядку письмового провадження апеляційну скаргу Головного управління ДПС у Дніпропетровській області на рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 19 грудня 202 року в адміністративній справі № 160/17474/25 за первісною позовною заявою Головного управління ДПС у Дніпропетровській області до ОСОБА_1 про стягнення заборгованості та зустрічним позовом ОСОБА_1 до Головного управління ДПС у Дніпропетровській області про визнання протиправними та скасування податкових повідомлень-рішень,-

ВСТАНОВИВ:

До Дніпропетровського окружного адміністративного суду надійшла позовна заява Головного управління ДПС у Дніпропетровській області до ОСОБА_1, в якій позива просить суд:

- стягнути податковий борг з ОСОБА_1 (РНОКПП рнокпп) до бюджету розмірі 332792,95 грн.

Позовні вимоги обґрунтовані наявністю непогашеної заборгованості, визначеної податковими повідомленнями-рішеннями, що не були сплачені в добровільному порядку, зі сплати податку на доходи фізичних осіб, військового збору, а також пені та штрафних санкцій.

До Дніпропетровського окружного адміністративного від ОСОБА_а Сергія Васильович надійшла зустрічна позовна заява до Головного управління ДПС у Дніпропетровській області у якій просить:

- визнати протиправними та скасувати податкові повідомлення-рішення Головного управління ДПС у Дніпропетровській області, якими ОСОБА_1 визначено податков заборгованість у розмірі 332792,95 грн, що виникла в результаті несплати платником податків у встановлений термін сум грошових зобов'язань, а саме: 1) №0263422409 від 17.05.2024 р. - розмірі 302 155,03 грн.; 2) №0263502409 від 17.05.2024 р. - щодо сплати військового збору розмірі 22 801,24 грн.; 3) № 0081912409 від 20.02.2024 р. - щодо сплати донарахованих штрафних санкцій у розмірі 1020 грн. 4) № [0263372409](#) від 17.05.2024 р. - щодо сплат донарахованих штрафних санкцій у розмірі 2040 грн. 5) №0090992409 від 26.02.2024 р. - щодо сплати донарахованих штрафних санкцій у розмірі 340 грн..

В обґрунтування зустрічного позову ОСОБА_1 зазначає, що спірні повідомлення про нібит завищення витрат у період здійснення підприємницької діяльності, обумовлені тим, що станом на момент проведення податкової перевірки, платником податків не надано первинної документації, що підтверджує витрати господарської діяльності та їх використання у власній господарській діяльності, разом з тим, ОСОБА_1 зазначає, що припинив підприємницьку діяльність у 2017 році, з початком повномасштабного вторгнення з метою збереження життя виїхав з постійного місця проживання, тому не знав про проведення податкової перевірки та не мав можливість подати необхідну первинну документацію.

Рішенням Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 19.12.2025 У задоволенні первинного позову Головного управління ДПС у Дніпропетровській області до ОСОБА_а Сергія Васильовича про стягнення заборгованості відмовлено.

Зустрічний позов ОСОБА_1 до Головного управління ДПС у Дніпропетровській області про визнання протиправними та скасування податкових повідомлень-рішень – задоволено.

Визнано протиправними та скасувати податкові повідомлення-рішення Головного управління ДПС у Дніпропетровській області, а саме: - №0263422409 від 17.05.2024 року;

- №0263502409 від 17.05.2024 року; - №0081912409 від 20.02.2024 року; - №0263372409 від 17.05.2024 року; - №0090992409 від 26.02.2024 року.

Не погодившись з рішенням суду першої інстанції відповідач подав апеляційну скаргу, в якій посиляючись на порушення норм матеріального та процесуального права, просить скасувати рішення суду першої інстанції та ухвалити нове рішення, яким відмовити у задоволенні позовних вимог.

Апеляційна скарга обґрунтована тим, що ОСОБА_1 не надав до перевірки жодного документу про що складено акт від 20.02.2024 № [361/04-36-24-08](#)/рнокпп, який 20.02.2024 направлено засобами поштового зв'язку (в порядку визначеному ст.42 ПКУ) за податковою адресою ОСОБА_1 документальною позаплановою невізною перевіркою підприємницької діяльності ОСОБА_1 за період з 01.04.2017 по 20.12.2017, встановлені порушення зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб від здійснення підприємницької діяльності з 2017 рік в загальній сумі 218891,93 грн., - пп.1.2 п.161 підп.10 р. XX, ст.177 ПКУ - підлягає нарахуванню військовий збір у розмірі 18240,99 грн., - пп.16.1.3 п.16.1 ст.16, п.63.3 ст.63 ПКУ

Порядка обліку платників податків і зборів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України 09 грудня 2011 року № 1588 в частині неподання інформації щодо об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність, за формою №20-ОПП.

На підставі висновків акту перевірки контролюючим органом прийнято наступні податкові повідомлення-рішення: № [0263422409](#) від 17.05.2024 на суму 273 614,92 грн. (основний платіж 218 891,93 грн.; штрафних санкцій на суму 54 722,99 грн.) № [0263502409](#) від 17.05.2024 на суму 22 801,24 грн. (основний платіж з урахуванням часткової сплати у розмірі 089,10 становить 15 151,89 грн.; штрафних санкцій на суму 4 560,25 грн.) № [0081912409](#) від 20.02.2024 донараховано штрафних санкцій на суму 1 020,00 грн.; № [0090992409](#) від 26.02.2024 донараховано штрафних санкцій на суму 2 040,00 грн.; № [0263372409](#) від 17.05.2024 донараховано штрафних санкцій на суму 340,00 грн.

Відповідно до ст. 59 ПК України, у зв'язку із несплатою Відповідачем до бюджету суми податкового боргу була сформована податкова вимога від 13.08.2024 № 0024477-1310- 0436, яка була направлена на адресу платника податків засобами поштового зв'язку та була повернута на адресу контролюючого органу з відміткою «за закінченням терміну зберігання».

09 липня 2026 року від відповідача надійшов відзив на апеляційну скаргу, де зазначено про те, що Доводи апеляційної скарги побудовані контролюючим органом на положеннях п. 42.2, п. 42.5 ст. 42, п. 58.3 ст. 58 ПК України про те, що документ вважається врученим, якщо він надісланий за податковою адресою платника рекомендованим листом, а також на висновки Верховного Суду викладених у постанові від 24.09.2019 у справі № 825/1109/16 та від 09.10.2018 у справі № 820/1864/17 про обов'язок добросовісного платника забезпечити отримання кореспонденції за своєю адресою. Проте зазначені норми та правові висновки можуть бути застосовні лише за умови, що документи фактично направлено на належну адресу платника – за місцем його проживання або останнім відомим місцезнаходженням (абз. 2 п. 58.3 ст. 58 ПК України щодо фізичних осіб). Вказана умова контролюючим органом дотримана не була.

Судом першої інстанції встановлено, і апелянтом не спростовано, що наказ від 17.01.2024 № 130-п, повідомлення від 17.01.2024 № 18, запит від 20.02.2024 № 1, акти та спірні ПП направлялися на адресу: АДРЕСА_1, за якою ОСОБА_1 не проживає з 2022 року.

З 2022 року у зв'язку з повномасштабним вторгненням та потребою у сторонньому догляді, оскільки ОСОБА_1 є пенсіонером за віком, останній вимушений був переїхати та постійно проживати за адресою: АДРЕСА_2, що підтверджується інформацією Виконавчого комітету Криворізької міської ради (вих. № [12/7/4167](#) від 02.07.2025), яка міститься в матеріалах справи.

Апеляційна скарга ГУ ДПС у Дніпропетровській області не містить жодного заперечення щодо вказаного доказу.

Суд апеляційної інстанції розглянув справу відповідно до приписів статті 311 КАС України

порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами.

Відповідно до частин першої та другої статті 308 Кодексу адміністративного судочинства України суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданим доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги. Суд апеляційної інстанції не обмежений доводами та вимогами апеляційної скарги, якщо під час розгляду справи буде встановлено порушення норм процесуального права, які є обов'язковою підставою для скасування рішення, або неправильне застосування норм матеріального права.

Колегія суддів, перевіrivши матеріали справи, доводи апеляційної скарги, встановил наступне.

Судом встановлено, що на підставі пп.191.1.1 п.191.1 ст.191, пп.20.1.4 п.20.1 ст.20, пп.75.1. п.75. ст.75, пп.78.1.7 п.78.1 ст.78, ст.79, пп. 69.351 п.69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положень» Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року №2755-VI (із змінами та доповненнями), ст.13, ст.25, п. п.925 розд. VIII “Прикінцеві та перехідні положення» Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (із змінами та доповненнями) (далі – Закон № 2464), наказу Головного управління ДПС у Дніпропетровській області (далі – ГУ ДПС) від 17.01.2024р. №130-п та у зв'язку з отриманням відомостей державного реєстратора про внесення до Єдиного державного реєстру запису про рішення щодо припинення господарської діяльності платника податків-фізичної особи ОСОБА_1 проведена документальна позапланова перевірка діяльності платника податків-фізичної особи ОСОБА_1 (РНОКПП рнокпп) з метою дотримання вимог податкового валютного та іншого законодавства за період 01 січня 2017р. по 20 грудня 2017р, правильності нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за період з 30 вересня 2015р. по 20 грудня 2017р.Україна, 50025 Дніпропетровська область, м.АДРЕСА_1 відповідно до затвердженого плану перевірки, наведеного у додатку до акту.

ППФО ОСОБА_1 , на виконання вимог п.85.2 ст.85 ПК України, не надав до перевірки: обліки доходів та витрат, виписки банку (по рахунку № рахунок Надаючи правову оцінку спірним відносинам, суд виходить з наступного.

Наказ ГУ ДПС у Дніпропетровській області від 17.01.2024 № 130-п та повідомлення про проведення документальної позапланової невідізної перевірки від 17.01.2024 № 18, з податковою адресою ОСОБА_1 були надіслані 17.01.2024 засобами поштового зв'язку, порядку визначеному ст.42 ПК України. Відповідно до вимог п.85.2 ст.85 ПК України (про що зазначено у повідомленні від 17.01.2024 № 18) платник податків зобов'язаний надати посадовим (службовим) особам контролюючого органу у повному обсязі всі документи, що належать або пов'язані із предметом перевірки, такий обов'язок виникає у платника податків після початку перевірки.

Початок перевірки - 20.02.2024, про що зазначено у наказі від 17.01.2024 № 130-п т

повідомленні від 17.01.2024 № 18. 20.02.2024 ППФО ОСОБА_1 не з'явився до податкового органу з метою надання документів та інформації, що пов'язані із предметом перевірки, зв'язку із чим було складено запит від 20.02.2024 № 1 (який надіслано засобами поштового зв'язку 20.02.2024, за податковою адресою ППФО ОСОБА_1, в порядку визначеному ст.42 ПП України).

В запиті перелічено яку інформацію та її документальне підтвердження необхідно надати д перевірки (терміном надання 21.02.2024), а саме: облік доходів та витрат, виписки банку (п рахунку №РАХУНОК відкритому в АТ КБ " Приват Банк") про рух грошових коштів розрізі контрагентів, договори укладені із контрагентами, акти виконаних робіт та видатков накладні укладені із контрагентами, документи пов'язані із місцем провадження господарськ діяльності, платіжні документи (у разі готівкового розрахунку), інформацію щод заборгованостей по розрахунках з контрагентами, інформацію щодо залишку ТМІ інформацію щодо формування націнки на ТМЦ, інформацію щодо транспортування ТМІ розшифровку «інших витрат» задекларованих у додатку до декларації про майновий стан доходи, відомості нарахування та видачі заробітної плати найманим працівникам, трудові угоди, табелі обліку робочого часу.

20.02.2024 року ППФО ОСОБА_1 не надав до перевірки жодного документу, про що складен акт від 20.02.2024 № [361/04-36-24-08](#)/РНОКПП, який 20.02.2024 направлено засобам поштового зв'язку (в порядку визначеному ст.42 ПКУ) за податковою адресою ОСОБА_1 документальною позаплановою невізною перевіркою підприємницької діяльності діяльності ППФО ОСОБА_1 за період з 01.04.2017 по 20.12.2017, встановлені порушення:

- п.177.2 ст.177, пп. 177.4.5 п.177.4 ст.177 ПКУ - визначено суму податкових зобов'язань податку на доходи фізичних осіб від здійснення підприємницької діяльності за 2017 рік загальній сумі 218891,93 грн.,
- пп.1.2 п.161 підр.10 р. XX, ст.177 ПКУ - підлягає нарахуванню військовий збір у розмір 18240,99 грн.,
- пп.16.1.3 п.16.1 ст.16, п.63.3 ст.63 ПКУ, Порядка обліку платників податків і зборів затвердженого наказом Міністерства фінансів України 09 грудня 2011 року № 1588 в частині неподання інформації щодо об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані оподаткуванням або через які провадиться діяльність, за формою №20-ОПП.

На підставі висновків акту перевірки контролюючим органом прийнято наступні податкові повідомлення-рішення.:

№ [0263422409](#) від 17.05.2024 на суму 273 614,92 грн. (основний платіж 218 891,93 грн штрафних санкцій на суму 54 722,99 грн.)

№ [0263502409](#) від 17.05.2024 на суму 22 801,24 грн. (основний платіж з урахуванням частковс сплати у розмірі 3 089,10 становить 15 151,89 грн.; штрафних санкцій на суму 4 560,25 грн.)

№ [0081912409](#) від 20.02.2024 донараховано штрафних санкцій на суму 1 020,00 грн.;

№ [0090992409](#) від 26.02.2024 донараховано штрафних санкцій на суму 2 040,00 грн.;

№ [0263372409](#) від 17.05.2024 донараховано штрафних санкцій на суму 340,00 грн.

Відповідно до ст. 59 ПК України, у зв'язку із несплатою Відповідачем до бюджету суї податкового боргу була сформована податкова вимога від 13.08.2024 №0024477-1310-0436, як була направлена на адресу платника податків засобами поштового зв'язку та була повернута н адресу контролюючого органу з відміткою «за закінченням терміну зберігання».

Через відсутність добровільної сплати грошових зобов'язань, контролюючий орган звернувс до суду.

Надаючи оцінку спірним правовідносинам, суд виходить з такого.

За правилами підпункту 78.1.7 пункту 78.1 статті 78 ПК України документальна позапланов перевірка здійснюється у разі, якщо розпочато процедуру реорганізації юридичної особи (крі перетворення), припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи підприємця, закриття постійного представництва чи відокремленого підрозділу юридичнс особи, в тому числі іноземної компанії, організації, порушено провадження у справі пр визнання банкрутом платника податків або подано заяву про зняття з обліку платника податкіс

Статтею 79 ПК України визначені наступні особливості проведення документальної невіїзнс перевірки:

- документальна невіїзна перевірка здійснюється у разі прийняття керівником (йог заступником або уповноваженою особою) контролюючого органу рішення про її проведенн та за наявності підстав для проведення документальної перевірки, визначених статтями 77 т 78 цього Кодексу. Документальна невіїзна перевірка здійснюється на підставі зазначених підпункті 75.1.2 пункту 75.1 статті 75 цього Кодексу документів та даних, наданих платником податків у визначених цим Кодексом випадках, або отриманих в інший спосіб, передбачени законом;
- документальна позапланова невіїзна перевірка проводиться посадовими особам контролюючого органу виключно на підставі рішення керівника (його заступника аб уповноваженої особи) контролюючого органу, оформленого наказом, та за умови врученн платнику податків (його представнику) у порядку, визначеному статтею 42 цього Кодексу, коп наказу про проведення документальної позапланової невіїзної перевірки та письмовог повідомлення про дату початку та місце проведення такої перевірки;
- у разі надіслання (вручення) відповідно до статті 42 цього Кодексу платнику податків (йог представнику) копії наказу про проведення документальної позапланової невіїзної перевірк та письмового повідомлення про дату початку та місце проведення позапланової невіїзнс перевірки, шляхом надсилання за адресою (місцезнаходженням, податковою адресою платника податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення документальн позапланова невіїзна перевірка (крім перевірки, визначеної статтею 200 цього Кодексу розпочинається не раніше 30 календарного дня з дати надсилання такого повідомлення та коп

наказу. Виконання умов цієї статті надає посадовим особам контролюючого органу прав розпочати проведення документальної невідвізної перевірки;

- присутність платників податків під час проведення документальних невідвізних перевірок не обов'язкова.

В свою чергу, і абзац другий пункту 78.4 статті 78 ПК України встановлює, що право на проведення документальної позапланової перевірки платника податків (крім перевірок передбачених підпунктом 78.1.22 пункту 78.1 цієї статті) надається лише у випадку, коли йому до початку проведення зазначеної перевірки вручено у порядку, визначеному статтею 42 цього Кодексу, копію наказу про проведення документальної позапланової перевірки.

Пунктом 42.2 ст.42 ПК України передбачено, що документи вважаються належним чином врученими, якщо вони надіслані у порядку, визначеному пунктом 42.4 цієї статті, надіслані за адресою (місцезнаходженням, податковою адресою) платника податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення або особисто вручені платнику податків (його представнику).

Зазначене кореспондується з п.6 Порядку направлення податковими органами податкові вимоги платникам податків, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.06.2017 року №610.

За змістом абзацу шостого пункту 42.4 статті 42 ПК України у разі якщо пошта не може вручити платнику податків документ через відсутність за місцезнаходженням посадових осіб платника податків, їх відмову прийняти документ, не знаходження фактичного місця розташування (місцезнаходження) платника податків або з інших причин, документ вважається врученим платнику податків у день, зазначений поштовою службою у повідомленні про вручення із зазначенням причини невручення.

Податковою адресою платника податків - фізичної особи в розумінні ст.45 ПК України визнається місце її проживання, за яким вона береться на облік як платник податків контролюючому органу.

Відповідно до Правил надання послуг поштового зв'язку, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України № 270 від 05.03.2009 (далі - Правил) поштові відправлення, поштове перекази доставляються оператором поштового зв'язку адресатам на поштову адресу або видаються/виплачуються в об'єкті поштового зв'язку (п. 91); підлягають доставці додому рекомендовані поштові картки, листи, секограми, рекомендовані повідомлення про вручення поштових відправлень, поштових відправлень (п. 92); у разі неможливості вручення одержувачам поштові відправлення, внутрішні поштові перекази зберігаються в об'єкті поштового зв'язку місця призначення протягом одного місяця з дня їх надходження (п. 116); не врученні одержувачам або відправниками поштові, поштові перекази зберігаються в об'єкті поштового зв'язку протягом строку, визначеного цими Правилами. Після закінчення встановленого строку зберігання поштові відправлення вважаються такими, що не вручені поштові перекази - не виплачені. Не вручені поштові відправлення зберігаються в об'єкті поштового зв'язку до закінчення шестимісячного строку з дня прийняття їх для пересилання

невиплачені поштові перекази - протягом трьох років з дня прийняття їх для пересилань (п.119).

Так, судом встановлено, що після початку повномасштабного вторгнення, 27.08.2020, у зв'язку із потребою у сторонньому догляді ОСОБА_1 переїхав на постійне проживання за адресою 50025, м.Дніпропетровська обл., АДРЕСА_2.

ОСОБА_1 не отримував оскаржуваних податкових повідомлень-рішень від Головного управління ДПС у Дніпропетровській області у зв'язку з тим, що адресою ОСОБА_1 С.В. згідно оскаржуваних податкових повідомлень-рішень зазначена адреса: Дніпропетровська область, м.Кривий Ріг, АДРЕСА_1, за якою ОСОБА_1 не проживає з 2022 р.

Наведені обставини підтверджено інформацією від Виконавчого комітету Криворізької міської ради (вих.12/7/4167 від 02.07.2025).

В ході розгляду даної справи в суді першої та апеляційної інстанції відповідач не надав суд належних та допустимих доказів, які б з урахуванням наведених вище положень ст.42 КАС України доводили факт належного вручення позивачу копії наказу про проведення документальної позапланової невідзної перевірки та письмового повідомлення про дату початку та місце проведення позапланової невідзної перевірки.

За таких обставин колегія суддів погоджується з висновком суду першої інстанції про те, що на час початку проведення позапланової документальної невідзної перевірки у відповідача не було відомостей про належне вручення позивачу наказу про проведення документальної позапланової невідзної перевірки та письмового повідомлення про дату початку та місце проведення позапланової невідзної перевірки, а тому проведення такої перевірки не може вважатися правомірним.

Відповідно до висновків Верховного Суду у постановах від 22.09.2020 у справі №520/8836/18 від 10.02.2025 у справі № 380/23017/23, невиконання вимог щодо повідомлення платника податків про проведення позапланової невідзної перевірки до початку її проведення, як обов'язкової умови для проведення планової невідзної документальної перевірки, зокрема задля забезпечення права платника податку щодо належного подання документів для проведення перевірки, призводить не лише до визнання незаконною перевірки, але й відсутності правових наслідків такої, тобто є підставою для визнання незаконними прийняти контролюючим органом за наслідками проведення перевірки рішень.

Отже, колегія суддів дійшла висновку, що суд першої інстанції в повному обсязі дослідив положення нормативних актів, що регулюють спірні правовідносини та дійшов правильного висновку про відмову у задоволенні адміністративного позову.

Згідно частини першої статті 316 Кодексу адміністративного судочинства України суд апеляційної інстанції залишає апеляційну скаргу без задоволення, а рішення або ухвалу суду без змін, якщо визнає, що суд першої інстанції правильно встановив обставини справи та ухвалив судові рішення з дотриманням норм матеріального і процесуального права.

Керуючись ст. 308, 311, 315, 316, 321, 322, 325, 328 КАС України, суд,-

ПОСТАНОВИВ

Апеляційну скаргу Головного управління ДПС у Дніпропетровській області - залишити без задоволення.

Рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 19 грудня 2025 року адміністративній справі №160/17474/25 - залишити без змін.

Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дати її прийняття та касаційному оскарженню не підлягає, крім випадків, передбачених п.2 ч.5 ст.328 КАС України

Головуючий - суддя

С.В. Білак

суддя

С.В. Чабаненко

суддя

І.В. Юрко